

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

(5-10-2014)

Να μπούμε στη θέση των άλλων

Ερώτημα βασικό: Αφού όλοι είναι υπέρ της ειρήνης, τότε πως γίνονται οι πόλεμοι; Πολύ απλό: Για τους πολέμους **φταίνε** πάντοτε οι άλλοι. Ουδέποτε στην Ιστορία υπήρξε ομολογία μιας πλευράς ότι φταίει εκείνη. Παρά μόνο ίσως εκ των υστέρων και μέσα από τα -σφιγμένα- δόντια.

Ο μόνος λοιπόν τρόπος να κάνουμε κάτι ουσιαστικό για την ειρήνη είναι να γίνουμε "οι άλλοι". Να μπούμε δηλαδή στη θέση των άλλων, των πιθανών ή πραγματικών αντιπάλων και να καταλάβουμε τι τους κινεί.

Η πράξη αυτή αποτελεί και την αρχή κάθε ηθικής σκέψης. Όσο ο άνθρωπος αναγνωρίζει μόνο τον εαυτό του, όσο ο άλλος δεν υπάρχει -ή υπάρχει σαν μειωμένη παρουσία, όχι σαν ίση- τότε δεν υφίσταται ηθική.

Το να μπαίνεις στη θέση του άλλου είναι η κίνηση που εκφράζεται στις διασημότερες ηθικές **παραινήσεις**. Από τις παλαιές: "ό σύ μισεις ετέρω μή ποιήσης", "αγάπα τον πλησίον σου ως σεαυτόν", μέχρι τις νεότερες, όπως την "κατηγορική προσταγή" του Καντ: "Πράττε έτσι ώστε η αρχή που διέπει την πράξη σου να μπορεί να γίνει νόμος για όλους", και την κοινότοπη φράση: "η ελευθερία του ενός σταματάει εκεί που αρχίζει η ελευθερία του άλλου".

Και καλά όταν ο άλλος είναι πλησίον, είναι κοντά. Όταν όμως βρίσκεται από την άλλη πλευρά των συνόρων, όταν σε απειλεί (ή νιώθεις πως σε απειλεί) πως να μπει στη θέση του; Δύσκολο πολύ. Όχι όμως αδύνατο. Και απόλυτα αναγκαίο. Μόνον έτσι θα υπάρξει ελπίδα για την ειρήνη. Διότι μόνον έτσι μπορεί να υπάρξει πραγματικός διάλογος-κι όχι παράλληλοι μονόλογοι.

Ένας Σέρβος συγγραφέας είπε, πριν από λίγο καιρό, μια πολύ σημαντική φράση: "Σε εποχές **αντιπαράθεσης**, ο ρόλος του διανοούμενου είναι να γίνεται **συνήγορος των αντιπάλων**". Δηλαδή να μπαίνει στη θέση τους. Να προσπαθεί να καταλάβει τα προβλήματά τους, να νιώσει

τις ανάγκες τους, να αποδεχθεί τα επιχειρήματά τους και να τα παρουσιάσει όλα στη δική του πλευρά.

Κινδυνεύει, βέβαια, να τον αποκαλέσουν προδότη οι πιο φανατικοί από τους δικούς του. Δεν είναι βολικός ο ρόλος του πραγματικά ελεύθερου διανοούμενου (εκτός αν ανήκει στους κρατικοδίαιτους, ή στους κομματικούς τσανακογλείφτες). Αλλά, σε περιόδους κρίσης, ο **ψύχραιμος**, αντικειμενικός και αμερόληπτος στοχαστής είναι μεγάλη ευλογία για έναν λαό. Μακάρι να υπάρχουν τέτοιοι, σε όλα τα στρατόπεδα, και να εισακούονται.

Διότι, από την άλλη πλευρά, υπάρχουν οι πολιτικοί. Αυτοί που τελικά δημιουργούν τους πολέμους. Που για να στεριώσουν την εξουσία τους, να διευρύνουν την εκλογική πελατεία τους, να στιλβώσουν τη δημόσια εικόνα τους, διαγωνίζονται σε δημοκοπία, λαϊκισμό και φανατισμό. Που πουλάνε προαματεια φτηνή αλλά πάντα ευπρόσδεκτη σε λαούς στερημένους: πατριδοκαπηλία, σοβινισμό, εθνικισμό.

Δεν υπάρχει αντίθεση μεγαλύτερη από αυτήν ανάμεσα στον πολιτικό και τον διανοούμενο. Από τη μια μεριά η ρητορεία, το συναίσθημα, το πάθος, η φόρτιση. Από την άλλη η ψύχραιμη ανάλυση, η γνώση, ο ορθός λόγος. Κανένας πόλεμος δεν έγινε ποτέ από λογική. Όλοι ξεκινούν από το συναίσθημα. Όπως και οι καυγάδες. Δύο άνθρωποι κυριαρχημένοι από τον ορθό λόγο δεν θα έπαιζαν ποτέ ξύλο. **Λογικά, ένας πόλεμος δεν συμφέρει κανέναν-ούτε καν τον νικητή**. Κάθε πολεμική σύρραξη γίνεται παρά τον λόγον-είναι παράλογη.

*Νίκος Δήμου
Απολογία ενός ανθέλληνα*

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A.** Να γράψετε την περίληψη του παραπάνω κειμένου σε 100 - 120 λέξεις.
(Μονάδες 25)
- B1.** Να αναπτύξετε με 80-100 λέξεις το νόημα της παρακάτω άποψης του συγγραφέα: «**Λογικά, ένας πόλεμος δεν συμφέρει κανέναν - ούτε καν τον νικητή**».
(Μονάδες 13)
- B2.** Ο συγγραφέας του κειμένου αξιοποιεί ως μέσο πειθούς την αυθεντία για να πείσει. Να εντοπίσετε το σημείο της αναφοράς της.
(Μονάδες 2)
- B3.** Να βρείτε τη δομή της τελευταίας παραγράφου του κειμένου.
(Μονάδες 5)
- B4.** Να εξηγήσετε τη χρήση των ερωτήσεων στην παράγραφο «Και καλά... παράλληλοι μονόλογοι».
(Μονάδες 5)

B5 α) Να γράψετε συνώνυμα των λέξεων: φταίνε, παραινέσεις, αντιπαράθεση, συνήγορος, ψύχραιμος.

β) Να βρείτε την ετυμολογία των λέξεων: κοινότητα, συνήγορος, προδότης, ευπρόσδεκτη, πατριδοκαπηλία.

(Μονάδες 10)

Γ. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης το σχολείο σου διοργανώνει ημερίδα και ως βασικός εισηγητής αναλαμβάνεις να ερμηνεύσεις την αξία της ειρήνης και την παγίωσή της ως ύψιστο ιδανικό, τονίζοντας παράλληλα την αποστολή των διανοούμενων στο σύγχρονο διεθνιστικό πλαίσιο (500-600 λέξεις).

(Μονάδες 40)

Καλή Επιτυχία! !!